

Τὸ Τριώδιο κατ' ἀρχὴν ἔχει τέσσαρες Κυριακές. Μετὰ ἔχει τὶς πέντε Κυριακὲς τῶν Νηστειῶν, τῆς Σαρακοστῆς, καὶ μετὰ ἔχει τὴν Μεγάλῃ Ἑβδομάδα. Ἐὰν κανεῖς τὸ μελετήσῃ, θὰ δῆ εἶναι τόσο ὠραῖα γραμμένα καὶ τοποθετημένα ἀπὸ τοὺς ἁγίους Πατέρες, πού φαίνεται ἡ θεϊκὴ παρουσία καὶ ἡ θεϊκὴ σοφία.

Σήμερα θὰ ἀσχοληθοῦμε μὲ τὶς τέσσαρες πρῶτες Κυριακές. Ἡ πρώτη Κυριακὴ εἶναι τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, ἡ δεύτερη Κυριακὴ εἶναι τοῦ Ἀσώτου, ἡ τρίτη εἶναι τῶν Ἀπόκρεω, πού ἔχουμε τὸ Εὐαγγέλιο τῆς Κρίσεως καὶ σταματᾶνε οἱ Χριστιανοί, οἱ πραγματικοὶ Χριστιανοὶ νὰ τρῶνε κρέας καὶ θὰ ξαναφᾶνε κρέας τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα καὶ μετὰ εἶναι τῆς Τυροφάγου. Τὴν ἑβδομάδα τῆς Τυροφάγου τρῶνε τυρί, ἀβγά, ψάρια κλπ. καὶ δὲν τρῶνε μόνο κρέας. Καὶ τὴν Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου ἐορτάζεται ἡ ἔξοδος τῶν πρωτοπλάστων ἀπὸ τὸν παράδεισο.

Αὐτὲς εἶναι οἱ τέσσαρες Κυριακὲς καὶ τὰ τέσσαρα θέματα. Ἐὰν μελετήσουμε, θὰ δοῦμε ὅτι, παρόλο πού κάθε μία Κυριακὴ εἶναι ξεχωριστή, ὑπάρχει ἓνα κοινὸ σημεῖο. Καὶ τὸ κοινὸ σημεῖο εἶναι ὅτι στὰ Εὐαγγέλια τῶν Κυριακῶν αὐτῶν ἐμφανίζονται διάφορες ζημιές πού μπορεῖ νὰ πάθῃ ὁ ἄνθρωπος καὶ πρέπει νὰ τὶς ἀποφύγῃ. Διάφορα κακὰ πού πρέπει νὰ προσέξῃ νὰ μὴν τὰ πάθῃ.

Τὴν πρώτη Κυριακὴ, τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου, ἐκεῖνο πού εἶναι φευκτέο εἶναι ὁ Φαρισαῖος καὶ ἡ ὑποκρισία του καὶ ὁ ἐγωῖσμός του. Τὴν δεύτερη Κυριακὴ, τοῦ Ἀσώτου, πρέπει νὰ ἀποφύγῃ κανεῖς τὴν ἄσωτη ζωὴ κι ὅταν βρεθῇ μέσα στὴν ἀσωτία καὶ στὴν ἀμαρτία καὶ στὴν ἀκολασία καὶ στὴν ἀσυδοσία, νὰ μμηθῇ τὴν μετάνοια τοῦ Ἀσώτου. Τὴν τρίτη Κυριακὴ πού εἶναι τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Κρίσεως, ν' ἀποφύγῃ κανεῖς αὐτοὺς πού κατέληξαν ἐξ εὐωνύμων, στ' ἀριστερά. Αὐτοὶ οἱ ὅποιοι ἦτανε σκληροὶ καὶ ἄσπλαχνοὶ καὶ ἐτιμωρήθησαν καὶ δὲν μπῆκαν μέσα στοὺς φῶς τοῦ παραδείσου. Καὶ τὴν τέταρτη Κυριακὴ ν' ἀποφύγῃ αὐτὸ πού συνέβη στὸν Ἀδὰμ καὶ στὴν Εὐᾶ, οἱ ὅποιοι δὲν τοὺς ἔφτανε ἐκεῖ πού τοὺς εἶχε ὁ Θεὸς κι ἐκεῖ πού τοὺς προώριζε ἀλλ' ἤθελαν προώρως νὰ γίνουνε θεοί, νὰ γίνουνε ἴσοι μὲ τὸν Θεό.

Ἄν μελετήσουμε καὶ τὶς τέσσαρες αὐτὲς Κυριακὲς καὶ τὰ τέσσαρα μηνύματα, θὰ δοῦμε ὅτι ὑπάρχει μία γραμμὴ, μία κεντρικὴ ἔννοια, ὅτι ἡ ρίζα τοῦ κακοῦ εἶναι ἡ φιλαυτία, εἶναι ὁ ἐγωισμός, εἶναι μὲ ἄλλα λόγια ἡ καλοπέρασι τοῦ ἑαυτοῦλη μας.

Στὴν πρώτη Κυριακὴ, τοῦ Φαρισαίου καὶ τοῦ Τελώνου, ὁ ἑαυτοῦλης μου. Ἐγὼ εἶμαι καλός, οἱ ἄλλοι εἶναι κακοί, ἐγὼ δὲν εἶμαι σὰν τὸν ἓνα, ἐγὼ δὲν εἶμαι σὰν τὸν ἄλλον, τί εἶναι αὐτὸς μπροστὰ σὲ μένα καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἡ φιλαυτία. Στὴ δεύτερη Κυριακὴ ὁ ἄσωτος, ἐγὼ νὰ πάρω τὴν περιουσία μου, ὅ,τι ἀνήκει σὲ μένα, νὰ τὰ φάω μόνος μου, νὰ τὰ γλεντήσω, νὰ τὰ εὐχαριστήθῶ, πάλι νὰ περάσῃ καλὰ ὁ ἑαυτοῦλης μου. Στὴν τρίτη πάλι Κυριακὴ, αὐτοὶ πού εἶναι στὰ ἀριστερά, ἐγὼ νὰ τρώω καλὰ, ἐγὼ νὰ πίνω καλὰ, ἐγὼ νὰ ντύνωμαι καλὰ καὶ δὲν βαριέσαι αὐτοὶ πού δὲν ἔχουνε νὰ φᾶνε, αὐτοὶ πού δὲν ἔχουνε νὰ πιοῦνε, αὐτοὶ πού εἶναι στὴ φυλακὴ, αὐτοὶ πού εἶναι στὶς ταλαιπωρίες. Καὶ στὴν τέταρτη Κυριακὴ μὲ τὸν Ἀδὰμ καὶ τὴν Εὐᾶ, ἐμεῖς ν' ἀνεβοῦμε, νὰ φτάσουμε πολὺ ψηλά, ὅχι ἐκεῖ πού μᾶς ἔχει ὁ Θεὸς ἀλλὰ ν' ἀνεβοῦμε πάρα πολὺ ψηλά, γιὰ ν' ἀνεβοῦμε μάλιστα προώρως, χωρὶς νὰ περιμένουμε τὸ σχέδιο πού ἔχει ὁ Θεὸς γιὰ μᾶς.

Βλέπουμε παντού υπάρχει ο έγωισμός, ο έαυτούλης, ή καλοπέρασι. Καί ή πρώτη Κυριακή μέ την τέταρτη έχουν την έξής σχέσι. Ξεκινάει ο Φαρισαῖος μέ τόν έγωισμό του καί στή τέταρτη καταλήγει νά βγῆ έξω από τόν παράδεισο ο άνθρωπος. Όπότε μάς δίνουν τò μήνυμα οί τέσσαρες πρῶτες Κυριακές τοῦ Τριωδίου νά παρακαλοῦμε τόν Θεο νά μάς δώση ένα πνεῦμα συνέσεως, μετριοφροσύνης καί ταπεινοφροσύνης. Διότι διαφορετικά δέν μπορούμε νά κάνουμε τò σχέδιο πού' χει ο Θεός για μάς.

Ό άγιος Αντώνιος είδε ένα όραμα κι είδε όλους τούς διαβόλους νά έχουν στήσει δίχτυα σ' όλη τή γῆ, παγίδες, αλλά όλα τὰ δίχτυα ἦταν σ' ένα ώρισμένο ὕψος. Όποιος πήγαινε πολύ καμαρωτά καί μέ ψηλά τò κεφάλι, τόν βουτάγανε, όποιος έσκυβε λίγο, γλύτωνε. Κάποιος άσκητής πού είχε πολύ μεγάλη πνευματική δύναμι υποχρέωσε έναν σατανά νά πῆ τò Άγιος ο Θεός. Τò είπε τò Άγιος ο Θεός. Μετά τοῦ λέει τò Άγιος Ισχυρός, είπε κι Άγιος Ισχυρός. Είπε κι Άγιος Άθάνατος, μόλις τοῦ' λεγε νά πῆ «έλέησον ήμάς», αυτό δέν τό' λεγε έπ' οὔδενι λόγω. Διότι σατανᾶς θά πῆ νά είναι έγωιστής καί νά μή ζητᾶ έλεος άπ' τόν Θεό.

Επίσης γράφει ο άγιος Ιωάννης τῆς Κλίμακος, παρατηρήστε, λέει, τὰ στάχυα. Όταν παρατηρήσετε τὰ στάχυα, θά δῆτε ότι όταν είναι ώριμα κι είναι καρποφόρα κι είναι πλήρη κατά πάντα, δέν στέκονται ὑπερήφανα πρὸς τὰ πάνω αλλά γέρνουν πρὸς τὰ κάτω. Σάν νά συμβολίζουν ότι μέ την ταπεινώσι έχει σχέσι ή τελειότητα κι ή ώριμότητα.

Όταν πῆγε ο Αρχάγγελος στήν Παναγία καί τῆς είπε τò πολύ μεγάλο γεγονός, τί είπε ή Παναγία στόν Αρχάγγελο; Είπε «έπέβλεψεν επί τήν ταπεινώσιν τῆς δούλης αὐτοῦ». Μία ταπεινή κόρη τῆς Ναζαρέτ δέχθηκε τήν μεγαλύτερη εὐλογία πού δέν τήν έχουν δεχθῆ ούτε τὰ Χερουβίμ καί τὰ Σεραφίμ.

Στò Άγιον Όρος ὑπῆρχε ένας ιερομόναχος Ρῶσσοσ, ο παπα Τύχων, ο όποῖος κάποτε πού τόν είχαν έπισκεφθῆ δύο άτομα είπε ένα πολύ ώραῖο μέ συμβολική, θά λέγαμε ανθρωποπαθῆ εικόνα. Λέει ότι ο Θεός κάθε φορά πού ξεκινάει καινούρια μέρα, μέ τò δεξιό του χέρι εὐλογεῖ όλον τόν κόσμο. Κι όταν δῆ καί κανέναν ταπεινό άνθρωπο, τόν εὐλογεῖ καί μέ τὰ δύο χέρια.

Όταν κανείς είναι ταπεινός, είναι προσγειωμένος στήν πραγματικότητα. Άς ποῦμε, εγώ είμαι παπᾶς κι έρχεται ένας καί μοῦ αναθέτει ένα πολύ δύσκολο πρόβλημα, δέν τὰ βγάζω πέρα. Θα πάω νά βρῶ έναν παπᾶ πού είναι ανώτερος από μένα, πού' χει κάποια χάρι άπ' τόν Θεό. Άν εγώ νομίσω ότι θα τὰ καταφέρω όλα μόνος μου, φεύγει ή Χάρι τοῦ Θεοῦ καί πᾶνε όλα στραβά κι ανάποδα.

Τελειώνοντας νά παρακαλέσουμε όλοι τόν Θεο νά μάς απομακρύνει από μέσα μας τήν ιδέα νά είμαστε ο έαυτούλης μας, ή καλοπέρασίς μας, νά μάς απομακρύνει τόν έγωισμό καί νά μάς απομακρύνει τήν αλαζονεία. Όταν φύγουν όλ' αυτά από μέσα μας, τότε θα καταλάβουμε τί θα πῆ θεία Χάρις καί τί θα πῆ εὐλογία τοῦ ούρανοῦ πρὸς τήν γῆ.